

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12— Din, za celo leto 48— Din; za inozemstvo je dodati poštino. Oglaš po ceniku. — Posamezna številka Din 1-50.

Lastnik ing. F. KRANJEC. Odgov. urednik VI. I. GALZINJA.

IZHAJA VSAKO NEDELJO.

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Učiteljska tiskarna. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI.

Veliki kongres vseh Orjun v Splitu dne 1., 2. in 3. decembra 1923.

Delegacija iz Slovenije, obstoječa iz 10 bratov in 1 sestre iz Kranja, je odpotovala z večernim vlakom dne 28. novembra iz Ljubljane. Kako priljubljeni smo navzgor, priča najlepše dejstvo, da državna železnica, ki daje popust za vsako romanje in za vsak zakoten izlet, ni čutila niti potrebe, odgovoriti na prošnjo za polovično vožnjo. V sled tega dejstva je bilo tudi število delegatov manjše kot se je prvotno računalo. V zgodnjih jutranjih urah smo prišli na Sušak, kjer nas je sprejela tamna Orjuna in odvedla v svoje prostore. Ker pa vsled nemirnega morja ni vozil motorni čoln iz Sušaka v Bakar, imeli smo komaj toliko časa, da smo popili kavo in si ogledali zmagovito italijansko zastavo onstran mosta, potem pa hajdi nazaj z vlakom od Sv. Kuzme in potem peš v Bakar. Tu se nam je popoldne pridružila delegacija Beogradske, Skopljske, Novosadske in Zagrebske oblasti, tako, da je bil parnik »Soča«, na katerega smo se ukrcali okrog 18. ure, skoro premajhen. Kakor država, tako je tudi jadranska plovitvena družba pokazala svojo naklonjenost nacionalni organizaciji in ignorirala prošnjo za popust, nedvomno vsled odločnega nastopa naše organizacije povodom zadnjega štrajka mornarjev. Mi smo si to dobro zapomnili in lepo za sedli na morju salon 2. in 1. razreda. Zlasti v zadnjem se je navzlic temu, da je morje ponoči ladjo neusmiljeno premetavalo, vodila debata do zgodnje jutranje ure. Bila je še noč, ko smo pasirali Zader, trn, ki ga nam je italijanska grabežljivost zasadila v naše telo in le električne luči so nam kazale obris mesta, ki pričakuje odrešenja. Po viharji noči se je nebo popolnoma zjasnilo in ko smo se približevali Šibeniku, gredo nas je solnce kot v Ljubljani junija meseca. V pristanišču se je poleg domače Orjune nabralo mnogo občinstva, ki je pač prvič videlo toliko orjunaških uniform in zastav. Poleg naših sedmih iz Slovenije, je imel namreč seboj Novi Sad in Beograd 11 praporov. V Šibeniku smo zaostali cele 3 ure in tako je že zlatilo večerno solnce zidove Dioklecijanove palače, ko smo se približevali Splitu. Dasi je imel parnik celih šest ur zamude, zbralo se je v pristanišču vse, kar čuti v Splitu nacionalno. V ospredju postrojene akcije in četa uniformiranih članic, dalje zastopniki centralnega odbora in nebroj občinstva. Po izmenjavi medsebojnih pozdravov, je krenil ves sprevod, na čelu mu vojaška godba, v mestu. Tekom povelja je občinstvo živahno aklamiralo zunanje goste. Opazili smo, da so posebno pozornost vzbujali prapori iz Slovenije, ki po svoji izdelavi nadkriljujejo vse druge.

Dohod Šibenika.

Okrog pol desete zvečer je dospelo z vlakom nad 200 članov Orjune Šibenik, katere je Split sprejel enako navdušeno. Nepregleden sprevod, razsvetljen z bengaličnimi baklami, se je ob petju nacionalnih pesmi in vzklikanju narodu in državi pretvoril v impozantno manifestacijo. Na kolodvoru je nekaj prevročekrvnih Hrvatov sicer hotelo izzvati incident, a vsled discipline članstva in odločnega nastopa policije je stvar mirno končala.

Hujskanje Trumbićevcev.

Gornji incident je bil posledica naravnost blazne kampanje, ki jo je vodil Splitski »Narod« žetne proti kongresu. Klical je na pomoč hudiča in birača, da bi onemogočil kongres. Grozil je s koncentracijo seljaških bataljonov in hujškal direktno na poboj. V skrbi za red je oblast bila prisiljena, prepovedati nadaljnjo izhajanje lista in je koncentrirala v Split znatne sile orožništva. Kakor se je izkazalo, je bilo to odveč, ker vsak poskus izzivanja je bil od discipliniranega članstva v kali zadušen. Grozeči seljaški bataljoni so se pa skrčili na 50 Hanaoccev, ki so prišli iz Šibenika, oboroženi z gorjaci in revolverji. Tudi ti so se skrili pred maso naših v prostore Hrvatske čitalnice, od koder so skušali inscenirati izgrede, ki bi naj dali oblasti povod prepovedati našo manifestacijo. Doležala jih je pa zaslužena usoda. Ko so namreč v soboto napadli enega naših članov, so naše akcije blokirale njih lokal, dokler ni prišlo orožništvo. Po navodilu uprave je bila izvršena hišna preiskava, ki je ugotovila mnogo revolverjev, kamenja in železnih drog. V sled tega je orožništvo celo čestito hrvatsko družbo odvedlo v sodne zapore in tam so vse tri dni premišljevali, kako se hodi dražiti Orjunaše. Posamezniki, ki so se umaknili aretaciji, so jih pa temeljito skupili, čim so poskušali kaliti mir. Eden teh junakov se je spravil v ponedeljek na naše člane s kuhinjskim nožem, a prepričali so ga s pestmi, da je orjunaško meso pretrdo za Radićevske in Trumbićevske želočce. »Narod«, ki je v terek zjutraj zopet izšel, pa slika seveda vse te junake noža in železnih palic kot nedolžne žrtve in je tako psoval policijo, da ga je morala oblast takoj zopet ustaviti.

Praznik ujedinjenja.

V zgodnjih jutranjih urah dne 1. decembra so prihajale v Split korporativno bližnje dalmatinske Orjune, nekatere celo z lastnimi godbami. V širokem kareju se je začel na igrišču Hajduka formirati sprevod. Na čelu zastava centralnega odbora z napisom »za otačinu« in krasno izvezenim državnim grbom. Za njo se je uvrstil centralni odbor in gostje, nakar so sledile v trostopih razvrščene zastave, med katerimi je občinstvo s posebnim zanimanjem ogledovalo prapore iz Slovenije, predvsem onega iz Rakeke in Šiške. Zanimanje je vzbujalo tudi oni iz Novoga Sada, ki je na treh krajih prestreljen od krogelj Srnao in zastava iz Stare Pazove, ki je bila vsa zavita v črn flor. V tem mestu je namreč padel od morilske roke član Filipović. Zastavam je sledil velik oddelek uniformiranih akcijonašev, njim pa članice v uniformi, nakar so se vrstile akcije iz Dalmacije, po veliki večini v narodnih nošah z značilnimi rudečimi čepicami na glavi. Spreveda, ki je bil od občinstva burno aklamiran, se je udeležilo okrog 900 akcijskih četašev, članice, 4 godbe in mnogo občinstva. Žal, da vsled izredno ozkih ulic, s katerimi se odlikuje Split, ni prišel do polne veljave. Po obhodu po mestu se je zaključil pred narodnim gledališčem, kjer se je v foyeru vršila slavnostna otvoritev kongresa.

Predsednik direktorija je v vznešenih besedah orisal razvoj nacionalističnega gibanja, ki je iz skromnih začetkov v Splitu objelo celo državo, tako da zborujejo danes delegati iz najjužnejše Srbije skupno z zastopniki skrajnih severnih mej. Omenjal je težkoče, s katerimi se je morala organizacija boriti, predvsem težavni finančni položaj direktorija, ki je oviral njegovo delovanje. Z željo, da bi prvi veliki kongres prinesel čim več pokretu koristnih zaključkov, je proglasil istega otvorjenim. Takoj na to so se konstituirale posamezne sekcije. Ljubljanski oblastni odbor je bil zastopan v sekciji za verifikacijo po br. Galzinji, v programatični po br. Kranjcu, v organizacijski po br. Slajpahu, v finančni po br. inž. Kosmaču. Tudi ostali delegati iz Slovenije so se živahno zanimali za razprave v sekcijah.

Med otvoritvijo so se zastave in uniformirane čete udeležile slavnostne maše v starodavni katedrali, nakar so zaeno z vojsko defilirale pred generalom in drugimi predstavniki oblasti, ki so se z velikim zadovoljstvom ponovno pohvalno izrazili o naši disciplini.

Odkritje spominske plošče.

Okrog 11. ure so se začele zbirati na poljani kralja Petra množice Orjunašev, da se udeležijo slavnostnega odkritja spominske plošče, ki jo je naša organizacija vzdala v starinsko obzidje v spomin onim junakom iz Splita, ki so žrtvovali svoje življenje svobodi domovine in naroda. Slavnost, kateri so prisostvovali predstavniki vseh oblasti, občine, vojske, dalje sokolsko društvo in deputacije vseh drugih društev, je otvoril predsednik Mirko Korolija, ki je povdarjal, da organizacija jugoslovanskih nacionalistov ne more lepše proslaviti svojega prvega kongresa, kot da se oddolži spominu onih junakov, ki so svoje revolucionarno delovanje za svobodo kronali s trnjevim vencem mučeništva. Med sviranjem državne himne je padla zavesa in na črnelnem tiščetnem obzidju je zablestela bela mramornata plošča:

Za slobodu i jedinstvo Jugoslavije

MCMXIV — MCMXVIII

dadoše svoje živote

junaci mučenici — sinovi Splita

Alegretti Dr. Ninčević Anton

Buj Ljubo Petretić Milivoj

Juras Ivo

Kraus Ljubo

Mikačić Ante

Milić Vinko

Jugoslovanski Split

Na dan narodnog ujedinjenja

19 P. 23.

Na govorniški oder je stopil dr. Ljubo Leontić in v navdušujočih besedah povdarjal, da je naša svoboda velika zasluga onih junakov, ki so za svoje ideje žrtvovali tudi svoje življenje. Kakor pa žive njih ideje med nami še naprej, tako tudi oni niso umrli, temveč živijo večno med nami. Zato jim ne kličemo slava, ampak trikratni živio.

Zastopnik Narodne Obrane polkovnik Pavle Juričić je povdarjal pomembnost dejstva, da se ta spominska plošča odkriva ravno ob ča-

su prvega kongresa vseh Orjuna, ki hoče ustvariti trden temelj za delo, ki so ga započeli junaki, katerih imena se bleste na plošči. Jugoslovanski Split, ki je žrtvoval domovini osem najboljših sinov, je bil zibelka nacionalističnega gibanja in danes zopet druži v sebi nacionaliste cele države. Po temperamentnem govoru so poklonili vence mestna občina, centralni odbor in sokolsko društvo po svojem starosti, br. dr. Lavšu.

Lahen dež, ki je motil slavlje, se je spremenil v silno ploho, vendar je občinstvo navdušeno pozdravljalo naše čete, ki so spremljale zastave v prostoru organizacije. Vse mesto je bilo v zastavah in raz oken so se vsipale kite cvetja na naše vrste, ki so vzklikale kralju, domovini in narodu.

Zasedanje sekcij.

Popoldne ob 3. uri so začele zborovati sekcije. Predvsem je bilo treba določiti temeljne smernice dela in princip reorganizacije. Plenarno zborovanje vseh štirih sekcij, ki je reševalo ta vprašanja, je trajalo z enournim odmorom do 1. ure ponoči. V zadevi reorganizacije vodstva, za katero so bili vloženi razni predlogi, je bil končno dosežen popoln sporazum. Dasi so bili delegati po večini mnenja, da se sedež organizacije prenese v Beograd, so se končno ugovorili, da sedaj prilike tega ne dopuščajo in se ujedini, da ostane direktorij še v bodoče v Splitu. Sestoji iz 7 članov, ki jim pripada eksekutiva sklepov vrhovnega vodstva organizacije, glavnega odbora, ki ga poleg direktorija tvorijo po 2 delegata iz vsakega oblastnega odbora in tričlanska izpostava v Beogradu. Slednja ima nalogo, vzdrževati zveze med prestolnico in vodstvom organizacije, istega obveščati o razvoju političnih dogodkov in po potrebi posredovati na pristojnih mestih. Ona tvori tudi nekaj pripravljalni odbor za končno premesitve organizacije v Beograd. Glavni odbor zaseda najmanj vsake tri mesece na kraju, ki ga sam določi na prejšnji seji. V nadaljni razpravi je posvetovalje rešilo smernice tiska, finančnega vprašanja in tudi sestavilo kandidatsko listo za direktorij, za prestolniško delegacijo in za zastopnika v glavnem odboru Narodne Obrane, s katero je stopila Orjuna glasom pakta z dne 26. avgusta t. l. v tesno zvezo. Po zborovanju plenuma sekcij je takoj začela zborovati sekcija za verifikacijo in pritožbe, ki je svoje delo končala ob pol tretji uri zjutraj. Ostale sekcije so začele s podrobnim delom drugega dne ob 8. zjutraj.

Drugi dan kongresa.

V prostorih gledališke restavracije so prihodnjega dne rešile sekcije podrobnosti preosnove organizacije, programa, vprašanje ureditve financ in tiska. Ker vsled obilice dela niso mogle v kratkem času rešiti vseh vprašanj, zavleklo se je plenarno zasedanje celotnega kongresa do pol enajste ure. Pri polno zasedeni dvorani je otvoril predsednik direktorija, dr. Mirko Korolija, zasedanje, povdarjajoč, da naj sledi večerajšnji sijajni manifestaciji in slavnostni otvoritvi danes dan resnega dela, ki naj na podlagi elaboratov

sekcij stvari močan temelj za bodoče delo in razvoj organizacije. Predno pa preide na dnevni red, predlaga vdanostni pozdrav njega Velikanstvu kralju Aleksandru. Predlog je bil sprejet z velikanskim navdušenjem in dvorana je odmevala nekaj minut oduševljenih vzklikov kralju, kraljici in prestolonasledniku. V zvezi s tem so bile sprejete in odposlane tudi pozdravne brzojavke Narodni Obrani, udruženju četnikov in vojvodi Stepa Stepanoviću.

Na predlog br. Jevdjeviča — Novi Sad, ki je v markantnih besedah ožigosal desolatan razmere, do katerih je dovedel našo državo sedanji koruptni režim, je bila sprejeta protestna brzojavka notranjemu ministru, v katerem izraža kongres svoje ogorčenje nad preganjanjem naših organizacij in poedinih članov od strani oblasti.

Generalni tajnik Krstulović je podal tajniško poročilo, v katerem je obširno opisal začetek in razvoj organizacije jugoslovanskih nacionalistov, spominjal se je njenih ustanoviteljev in ugotovil, da je marsikateremu nedostatk v poslovanju krivo dejstvo, da je organizacija v svojem začetku bila zamišljena le za Dalmacijo, da se je pa pozneje nepričakovano hitro razširila po vsej državi. Relativno največje organizacije izkazuje Dalmacija s 75 organizacijami, absolutno pa Slovenija s 84 organizacijami z nad 15 tisoč članstva. Zlasti v zadnji dobi se pa pokret zelo lepo razvija v Srbiji, kjer število organizacij dnevno raste. Vsega skupaj šteje pokret 432 organizacij. Števila članstva žal ni bilo mogoče točno ugotoviti, ker posamezni oblastni odbori niso poslali potrebnih podatkov. Poročilo dolži iste v splošnem nerednega poslovanja in trdi, da nosijo mnogo krivde na nedelavnosti oni sami. Pred vsem drugim pa so bile vodstvu vezane roke vsled popolnega pomanjkanja denarnih sredstev. V nadaljnjem poročilu o važnejših dogodkih v poslovnih dobi in izražajo končno upanje, da bo v bodoče zveza med centralo in oblastnimi odbori tesnejša, ker drugače je nemogoče, da bode vodstvo enotno in delazmožno.

Poročilo tajnika izzove kratko debato, v kateri se zagovarjajo zastopniki posameznih oblastnih odborov proti iznešenim očitkom, končno pa prekine kongres debato z motivacijo, da je glasom zaključka predkonference naloga ustvariti možnost bodočega dela, ne pa rekriminacija stare nedelavnosti. Na podlagi tega je bilo vzeto poročilo tajnika na znanje.

Br. Bartulović pripominja, da govorec o početkih jugoslovanskega nacionalnega pokreta ne moremo prezreti predvojnih začetkov, ki jim sledimo predvsem v Ljubljani in pozneje v Prago, kjer je nacionalna omladina začela čisto iredentistično propagando. Spominja se ljubljanskega lista »Preporod« in praške »Jugoslavije«, omenja začetnike pokreta Fabjančiča in Avg. Jenka, ki je padel kot srbski komita, dalje v graških zaporih umrlega Endlicherja, Novaka, brate Kozak in druge. Ugotavlja, da je popolno ujedinjenje v prvem redu zasluga jugoslovanske omladine, ker stari politični voditelji naroda niso bili dovzetni za veliko idejo nacionalne skupnosti jugoslovanskega naroda.

LJUBLJANA, Mesini trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

Iz poročila poslevoednega blagajnika Trepova je bilo razvidno, da je bilo finančno stanje direktorija v resnici zelo slabo. Poleg splitskega je še največ prispeval ljubljanski oblastni odbor, dočim nekateri finančni močni odbori niso dali ničesar, ali pa vsaj neznatne vsote. Celokupne dohodke v znesku 122 tisoč dinarjev so izdatki znatno presegali, tako da izkazuje bilanca 31 tisoč dinarjev primanjkljaja.

V priporočanju, da je novemu vodstvu potrebno predvsem urejeno finančno vprašanje, sklene kongres na predlog br. Šlajpaha, da oblastni odbori poravnajo vse deficit, in sicer po ključu, kateri se določi za plačevanje drugih prispevkov.

Verifikacijski odbor je predlagal, da kongres odobri 178 pooblastil, 8 pa zavrne kot nepopolne. Po obojestranskem pojasnilu je pa kongres odobril tudi sporna pooblastila, tako da je bilo na kongresu pravomočno zastopanih 186 organizacij, med temi 75 iz Slovenije. Na predlog istega odbora je bila soglasno zavrnjena pritožba mariborskega mestnega odbora proti razpustu, enako priziv Radivoja Reharia proti izključitvi. Oboje z motivacijo, da nista bila predložena pravi načinom v določenem roku.

Po izvajanjih br. Korolije, ki je branil stari direktorij proti prehudim očitkom nedelavnosti, je bil staremu odboru odglasovan absolutorij z istočasno zabeležbo zahvale v zapisniku.

Dopoldanski program je zaključil referat prof. Čičin-Šaina o našem programu. Obrazložil je, da je isti v splošnem dober, da pa pogrešamo jasne in še posebno poljudne stilizacije. Da se to doseže, naj se poveri novo vodstvo ali posebna anketa, da izdela program v obliki, ki bo zadovoljeval vsakogar. Končno je opozarjal, da je za smernice programa odločilne važnosti referat dr. Bartulovića.

Popoldansko zborovanje

se je pričelo ob znatno večji udeležbi z referatom Nika Bartulovića, pisatelja in upravnika splitskega narodnega gledališča o smernicah in nalogah naše organizacije. Referat, ki se odlikuje tudi po svoji pesniški stilizaciji tvori vsebinsko tako popolno obrazložitev vseh nalog naše organizacije kot evanجيل našega dela. Potrudili smo se, da smo dobili prepis in tako ga prinašamo v celoti na drugem mestu. Priporočamo ga zlasti vsem govornikom in agitatorjem, ker v njem najdemo vse, kar rabijo za propagando. Sijajno delo br. Bartulovića je kongres nagradil z naravnost entuziastičnim odobravanjem in sklepom, da se ga natisne v obliki posebne brošure. Debata ni mogla prinesiti nobene spopolnitve, edino pripomba brata Jevdjevića, da mora biti ena glavnih nalog Orjuna, da privede vse zaslužnjene brate v okrilje naše nacionalne države, je bila sprejeta z odločnim odobravanjem in vnešena v resolucijo na prvo mesto.

Polkovnik Pavle Jurišić, delegat Narodne Obrane, je ponovno kštil kongresu, ker dokazuje z vsem svojim delom, da postaja Orjuna odločilen faktor v naši državi.

Nadaljna referata o kulturno-prosvetnem delu med narodom in agitacijskem delu je vsled pčilega časa združil v eno celoto poročevalec prof. Roca. Povdarjal je, da ima pokret, akotudi je inteligenca zanj največjega pomena, bodočnost zaguarano le, če se bo razširil med najširše plasti naroda. Treba je zato poskrbeti za sredstva in ljudi, ki bodo vse svoje moči posvetili edino

propagandi med ljudstvom. Treba je širiti med narodom izobrazbo. Več kot z vsem kričanjem, bomo dosegli s podrobnim delom, s širjenjem slovstva, s predavanji, sestanki, brošurami, letaki in listom. Predvsem bi bilo potrebno, da se bavimo z mislijo izdajanja posebnega nacionalističnega lista za kmetstvo ljudstvo. Hvaležna misel bi bila tudi uvedba potujočega kina s primernimi propagandnimi filmi. Sploh se mora vse naše delo usmeriti v pravcu, da spravimo med narod čim več duševne kulture. Ne trdimo se takoj ustvarjati nacionalizma, skušajmo odgojiti ljudi — in državi bo dovolj koriščno! Če se nam posreči vzgojiti dobromislečne ljudi — potem ne bo nikdar več med našim narodom terena za elemente a la Radić.

Referat o organizaciji, poverjen br. Bulatu, je vsled trenutne indispozicije poročevalca odpadel, mesto tega je pa poročal br. Jevdjević o zaključkih sekcije za reorganizacijo. Njih bistvo, reorganizacijo vodstva, smo navedli že pri poročilu o sekcijah, ostale spremembe so pa večinoma logične posledice te glavne premebe. Posebnost novih pravil je tudi v tem, da predvideva za oblastne odbore znatno širšo avtonomijo v svojem delokrogu. Tako lahko v bodoče oblastni odbori po potrebi sami razpuščajo organizacije in poverjeništa. Vodstvo oblastnih odborov je spremenjeno v toliko, da se v bodoče volji upravni odbor iz cele oblasti. Ta širši odbor, obstoječ iz 21 članov, zaseda najmanj vsake 3 mesece, tekoče posle pa rešuje izvršilni odbor 7 članov, ki biva stalno na sedežu organizacije. Po pojasnilu še preostalih detajlov je kongres vzel na znanje vse spremembe pravil za interno poslovanje med organizacijami takoj pravomočno.

O našem tisku je podal poročilo dr. Matošić, ki uvodoma povdarja, da je slabega stanja posameznih naših listov krivo predvsem neracionalno postopanje. Da se temu izognemo v bodoče, naj bi listi izhajali samo na sedežu oblastnih odborov. Listom se naj pa zagotovi stalen krog odjemalcev s tem, da se stori obvezen sklep, da mora vsaka naših organizacij biti naročena na vse naše liste. Zlasti pa moramo v bodoče posvečati več pažnje glavnemu organu »Pobedi«. Res je, da ista doslej ni vedno vsebinsko odgovarjala potrebam, temu se bo pa v bodoče odpomoglo na ta način, da se pri direktoriju osnuje centralna sekcija za tisk, ki bo istočasno dajala smernice tudi vsem drugim listom, pri katerih je bilo doslej mnogokrat opažati neenotnost v presoji posameznih slučajev. Članki principijelnega značaja se pa morajo v bodoče predložiti direktoriju, ki odgovarja za njih enotnost. V svrhu propagande se naj v bodoče vedno izdaja almanah, eventualno tudi v obliki koledarja. Največje važnosti za naš razvoj pa je vprašanje izdajanja dnevnika, ki bo politična vprašanja obravnaval z našega stališča. Kakor je pa to vprašanje važno, ne smemo pristopiti k njegovi rešitvi, dokler niso ustvarjeni predpogoji za njegov gospodarski obstoj. Jasno je tudi, da bi bilo edino ugodno mesto za njegovo izdajo Beograd. Sekcija za štampo priporoča nadalje čim pogostejše izdajanje letakov in brošur, katerim pripisuje izredno propagandno vrednost. Iz istega vzroka priporoča, da se v listih prinaša vsebina v obliki kratkih notic, ne pa dolgovernih člankov, ki jih večina ne čita.

Debata, ki se je razvila o točnem poročilu, je podala marsikak zani-

miv detalj, predvsem je pa pokazala, da so vsi listi aktivni, ki imajo urejeno dobro administracijo. Tako n. pr. ljubljanska »Orjuna« in »Vidovdan«, dočim ostali listi slabo izhajajo vsled netočne uprave in površnosti naročnikov. Predlog glede obveznega naročanja listov je kongres v celoti osvojil. Vprašanje dnevnika se pa prepusti v rešitev glavnemu odboru.

Imenom finančnega odbora je poročal br. Nani o novem finančnem načrtu, ki ga je izdelala sekcija v svrhu financiranja vodstva organizacije. Direktorij bi naj izdelal proračun svojih potreb, v njih kritje naj pa služi članarina, delni dohodki praznika žrtve, znaki, izkaznice in dohodki iz eventuelnih gospodarskih podjetij. Članarina se določi mesečno na 3 dinarje, ki se plačujejo potem posebnih znanak na ta način, da organizacija izda posebne marke, ki se nalepljajo v izkaznico kot potrdilo vplačane enomesečne članarine. Te znamke proda glavna blagajna oblastnim odborom po 1 Din, oblastni odbori mestnim po 2 Din, mestni pa članom po 3 Din. Na ta način pripade glavni blagajni od vsakega člana 1 Din mesečno, oblastnemu odboru in mestnemu ravno toliko. Od praznika žrtve pripade glavni blagajni 25%, oblastnemu odboru 25%, mestni organizaciji 50%. Če bi pa vsi ti dohodki ne krili potreb glavnega odbora, razdeli se breme z izrednimi sklepi na poedine oblastne odbore.

Debata, ki se je razvila o finančnem načrtu, je sicer ugotovila njega dobre strani, vendar se pa večina ni mogla z njim sprijazniti, ker je imela pomisleke proti mogočnosti izvedbe. Končno so se delegati ujedini na to, da se finančni načrt sprejme in naloži v izvedbo oblastnim odboru, izdatke glavnega vodstva pa krijejo oblastni odbori po prostovoljno določenem ključu. Za začetek se vzame za podlago približni proračun 140 tisoč dinarjev letno, ki se razdeli v sporazumu z oblastnimi odbori tako, da plača letno Ljubljana in Novi Sad po 24 tisoč, Beograd 50 tisoč, Skopje 8 tisoč, Sarajevo in Zagreb po 10 tisoč, Split 20 tisoč dinarjev.

Prispevki so plačljivi v enakih mesečnih obrokih v naprej. Direktorij poda na prvi seji glavnega odbora obračun, na podlagi katerega se eventuelne višje dajatve porazdeli po istem ključu, kot je določen za prvi približni proračun. Za prihodnje leto naj pa direktorij izdela točen proračun. Delegati vseh oblastnih odborov so obljubili, da bodo skrbeli za to, da bodo oblasti vestno vršile svoje dolžnosti napram centrali. Po sprejetju finančnega načrta je bil kongres za malo časa prekinjen, tekot katerega so članice Splitske organizacije postregle delegatom s čajem in pecivom.

Po odmoru je prešel kongres na volitve direktorija. V smislu dogovora na predposvetovanju je bil izvoljen novim predsednikom

dr. Ljubo Leontić.

Viharno odobravanje, ki je spremljalo izvolitev, je bilo popolnoma na mestu. Dasi naša organizacija nikdar ne goji osebnega kulta, se mora mirno priznati, da je v osebi novega predsednika našla človeka, ki daje absolutno jamstvo za točno izvršitev vseh sklepov, ki jih je stvoril prvi kongres. Ime dr. Leontića je predobro znano vsem onim, ki so se udeleževali predvojnega omalinskega pokreta. Saj je bil on duša praške Jugoslavije in skoro vsi pragmatični članki so izšli izpod njegovega peresa. Bil pa ni samo mož besed, temveč tudi mož

dejanj. Ob izbruhu vojne je dezertiral, skrival se nekaj časa po Trstu, odšel pa s pomočjo tamošnjih Slovencev pobegnil v Italijo, da stavi svoje moči na razpolago Jugoslovanskemu odboru. Njegov širokoptezni jugoslovanski nacionalizem je pa skoro naletel na odpor pri konservativcih (Trumbić i. dr.) in tako je odšel v Švico, kjer je v zvezi s Fabjančičem izdal jugoslovanski manifest, ki je bil dolgo časa na poti oficijelnim krogom jugoslovanskega odbora in tudi oficijelni srbski vladi. Ne strašče se truda, je odpotoval v južno Ameriko in romal tu od vasi do vasi, šireč evangelij jugoslovanske edinstvi. Njegovo delo je bilo kronano z uspehom. Ustanovil je preko 60 organizacij Narodne Obrane, ki so z materijelnimi sredstvi vzdrževale ves jugoslovanski odbor in izredno mnogo prispevale za dobrovoljsko akcijo. Po vojni se je naselil v Dubrovniku, kjer je sicer deloval na političnem polju, igral pa ni večje vloge, ker v Jugoslaviji ni bilo terena za poštene ljudi. Trumbić je žel triumfe, dasi bi moral dati odgovor za marsikateri četudi mogoče nezaveden greh, Leontić se je pa zadovoljeval s tem, da je širil prosveto med dalmatinskimi težaki. Slučaj usode pa je, da je ravno ob času, ko so se zaslepljene mase začele odvracati od Trumbića, izbrala Leontića za predsednika organizacije, v katere rokah bo mogoče v doglednem času usoda države.

Zvesta opora novemu predsedniku bo novi direktorij, v katerega so bili izvoljeni bb. Niko Bartulović, Miroslav Korolija, dr. Matošić, dr. Krstulović, prof. Čičin-Šain in Čulić. Z istim aplavzom kot te, je kongres pozdravil tudi izvolitev četniškega vojvode Ristića za delegata v glavni odbor Narodne Obrane in članov prestolniške izpostave bb. Radojlovića, Mogorovića in Jevdjevića. Po izvršenih volitvah je prevzel predsedniško mesto burno aklamiran brat Levutić in se v vznese-nih besedah zahvalil za poverjeno mu dolžnost, ne čast. Mnogo časa izgubljajo ljudje s tem, da iščejo krivce svetovne vojne. Jugoslovanska omladina pa ima pogum priznati, da je ona izzvala vojsko, ne Avstrija. To krivdo še danes prevzemamo naše, ker vojna je rešila vsaj eno vprašanje, to je vprašanje nacionalne države. Če pa smo imeli kot strgani dijaki pogum, napovedati boj celi habsburški državi, ne smemo se plašiti napovedati boj onemu, kar je v naši državi še ostalo habsburškega. Prevzemamo naše naloge, da ono, kar je bilo započeto v prestolnici pokojne Avstrije, dovršimo v prestolnici mlade, prerajne Jugoslavije. Kakor je nam kongres z vso brezobzirnostjo naložil breme vodstva organizacije, tako bomo z vso odločnostjo in surovostjo izvajali disciplino med članstvom. Mi smo obsojeni, da ostanemo manjšina, pa imamo tudi pogum, manjšina ostati. Ta manjšina bo ali ostanek stare garde, ki bo do zadnjega moža padla v boju za narod in državo, ali pa bo tvorila početek nove generacije, ki bo prerodila vse Jugoslovane. Življenje ali smrt — drugega gesla ne poznamo.

Viharno in navdušeno vzklikanje novemu predsedniku je polnilo dvorano po teh njegovih besedah, s katerimi je pokazal na dovolj jasen način, da ima voljo in tudi moč dovesti našo idejo do zmage.

Orjuna in zaslužni bratje.

Predsednik ljubljanskega oblastnega odbora, inž. Kranjec, je predvsem čestital novemu predsedniku in je tako njemu, kakor tudi ostalemu vodstvu zagotovil najizdatnejšo

pomoč od ljubljanske oblasti. V nadaljnjem je prebral predlog Orjune Bled, ki ga je osvojila cela ljubljanska oblast, da naj kongres sklene, da vsaka naših organizacij vzame v zaščito en kraj zasedenega ozemlja, s katerim mora vzdrževati vezi in ga v prvi vrsti podpirati. Predlog je bil od zborovalcev sprejet enoglasno in je vsako utemeljevanje utonilo v burnem vzklikanju zasluž-njenim bratom.

Orjuna in Sokolstvo.

Po vsej državi, predvsem pa v Dalmaciji, je vzbudil veliko nevoljo med članstvom sklep saveznega odbora, da se poleg sokolskega znaka ne smejo nositi drugi znaki. Nerazpoloženje je pa povečalo pisanje staroste zagrebškega društva II., dr. Gavrančiča, ki je v oficijelnem sokolskem listu napadel Orjuno. Poročevalec br. Šlajpah, bivši večletni član starešinstva jugoslovanskega sokolskega saveza, je povdarjal, da je že pred Orjuno obstojala v naši državi organizacija, ki bi po svojem programu morala vršiti ono, kar vršimo mi. Iz potrebe nedelavnosti je nastala naša organizacija, vendar smo se pa vedno zavedali, da so nacionalni cilji Sokola in Orjune isti in tega se je zavedala tudi večina sokolstva, ker naši najboljši člani izhajajo ravno iz sokolskih telovadnic. Ker pa je sokolstvo danes v državi »organisatio grata«, so se v njega vrinili politični konjunkturisti, ki skušajo potem organizacije doseči koristi za svoje osebne častihlepne namene. Ti skušajo tudi sedaj vsejati razdor v naše skupno delo. Ne predlaga nikakega protesta ali resolucije napram tem ljudem, ker sokolstvo je samo dovolj jako, da se jih bo otreslo. Želi pa, da izda bodoče vodstvo organizacije spomenico na sokolsko članstvo, v kateri naj pojasni, da med Sokolom in Orjuno ni nikakih nasprotstev, temveč da Orjuna dejansko vrši naloge, ki bi jo Sokol moral rešiti že ob prevratu, kakor jo je v svoji državi rešil češki Sokol. Izvajanja br. Šlajpaha so navzoči Sokoli - Orjunaši ponovno prekinjali z odobravanjem in tudi končni predlog je bil sprejet z živahno aklamacijo.

Orjuna in delavstvo.

Brat Borninissa (Zagreb) in brat Turnšek (Trbovlje) sta v daljših izvajanjih dokazala, da je delavsko vprašanje eno najvažnejših vprašanj države in naše organizacije ter zahtevala, da novo vodstvo čim prej pristopi k osnutku delavskih sindikatov v okviru naše organizacije. Kongres je to zahtevo osvojil in izročil glavnemu odboru, ki jo je na svoji prvi seji tudi že meritorno obravnaval.

Pred zaključnimi besedami predsednika je ponovno spregovoril polkovnik Jurišić povdarjajoč, da je tako prijateljska kot sovražna javnost z veliko pažnjo motrila potek kongresa. Kakor ima Orjuna v preteklosti neprecenljive zasluge za to, da se naša mladina ni zavedla v komunistične vode, tako je z delom na svojem kongresu pokazala, da so upravičene nade, ki jih v njen pokret stavijo vsi resnični prijatelji močne, prerajne Jugoslavije.

Predsednik br. Leontić je ob 23. uri zaključil kongres s pozivom na članstvo, da naj vedno disciplinirano, toda odločno brani čast organizacije in države. Po sporočilu, da bodo resolucije odglasovane drugi dan ob 12. uri, je zaključil zasedanje s pozdravom:

Orjuna zdravo!

Po zaključku se je razvila animirana zabava v dvorani, kjer je pri-

Manufakturna
veletrgovina

Hedžet

Koritnik

LJUBLJANA

redila Splitska Orjuna banket v čast delegatom drugih oblastnih odborov. Med navdušenimi nagovori in prepevanjem nacionalističnih pesmi se je zaključil sestanek pozno v noči.

Tretji dan kongresa.

Je bil izpolnjen s sejo novega glavnega odbora, ki je poleg tekočih poslov predvsem stiliziral resolucije, ki so bile nato na zaključnem plenarnem zborovanju soglasno spre-

jete in tako zaključile delo prvega velikega kongresa vseh Orjun v državi.

Nade, ki smo jih stavili v ta kongres, so bile v polni meri izpolnjene.

Hoteli smo trdnih temeljev organizaciji in te je kongres ustvaril.

Na nas vseh, odborih kot članstvu, pa je, da na tih temeljih posvečamo vse svoje moči delu za prerojenje in popolno ujedinjenje mlade Jugoslavije. Fr. Šl.

Resolucije sprejete v Splitu dne 1., 2. in 3. decembra 1923.

Prvi kongres »Organizacije Jugoslovenskih Nacionalistov« dne 1., 2. in 3. decembra 1923 v Splitu je po vsestranskem pretresanju vseh življenjsko važnih vprašanj o naši domovini, narodu in o svojem pokretu, a zlasti o želji, da se čimprej ustvari najvišji ideal »Orjuna«: edinstvena, enotna, močna in napredna Jugoslavija, zaključil na svojih zborovanjih kot direktivo svojega bodočega delovanja sledeče:

1. Verna svojemu idealu celokupnosti Jugoslavije, se bo borila »Orjuna« z vsemi silami za to, da se popravi vse one mednarodne pogodbe, ki so nam odrgale stotisoče naših krvnih bratov, in ki so posledica tujega imperialističnega nasilja in naše nesloge.

2. »Orjuna« ponovno povdarja, da je samostojna, nezavisna, izven strank in nadstrankarska organizacija vseh poštenih, borbenih in zavrednih Jugoslovancev, in da stoji radi tega njeno delo izven vsakršnega strankarskega, plemenskega, razrednega ali verskega vpliva.

3. Politika »Orjuna« je jugoslovanska in teži v prvem redu za tem, da združi vse narodne moči; prav tako za združenjem intelektualcev, ki čutijo za narodno edinstvo s ciljem ustvarjanja ene unitaristične intelektualne večine, kot voditeljice nacionalistične borbe, kakor nič manj za združenje zavrednega meščanstva, delavstva in kmetijskega ljudstva, in sicer s tem, da bo z dostojanstveno taktiko, delom in odločnostjo vse storila, da osvobodi zapeljane dele naroda separatističnega in defetističnega vpliva, smatrajoč, da je močna država nemogoča, če ni tako kmetijsko kakor delavstvo in meščanstvo, nacionalno zavestno in ako niso izpolnjene njih upravičene zahteve.

4. Kongres »Orjuna« protestira proti vsakršnemu sumničanju, da bi bilo njeno delovanje v protežiranju tega ali onega plemena ali stranke in konstatira, da morejo in morajo imeti zaupanje v delo »Orjuna« enako vsi poštene Srbi, Hrvati in Slovenci, ki čutijo za narodno edinstvo.

5. Napram vsem iskreno nacionalnim strankam in grupam bo vodila »Orjuna« politiko resne in nepristranske kritike, a tudi ostro borbo proti vsem nezdravim pojavom in tendencam v teh strankah. Proti vsem nenarodnim, separatističnim in defetističnim strankam pa, kakor tudi proti izdajniškim elementom bo »Orjuna« z vsemi svojimi razpoložljivimi močmi in s prikladno taktiko branila čast, dostojanstvo in interese naroda in države ter s krvojo zaslužene plodove osvobodjenja in ujedinjenja.

6. Prepričana, da se ne more naša država rešiti iz krize nikdar z ničevim, partizanskim in osebnim usiljevanjem, hoče »Orjuna« spr-

viti v naše javno življenje čim več novih, odločnih in sposobnih moči, ki imajo popolno pravo na to, in ki bodo največ pripomogli, da se javno življenje očisti vseh slabih, partizanskih in plemenskih režimov, nedelavnosti, korupcije in plemenskih sporov ter slabe administracije, defetizma in apatije.

7. Delovanje »Orjuna« je i kulturno, socialno i ekonomsko, ter hoče, gledajoč realno na vse probleme sedanjosti, zavzemati tudi napram njim svoje stališče:

a) »Orjuna« zahteva zlasti izboljšanje našega pouka in čim jačje širjenje kulture v vseh narodnih slojih. Sama bo v svojih vrstah odgajala čim več jakih kulturnih poedincev, med narodnimi masami pa bo širila z agitacijo in prosvetnim delom znanje, plemenitost, človečanstvo in nacionalizem;

b) »Orjuna« zahteva, da se materialni in družabni položaj vseh intelektualnih delavcev, zlasti pa javnih uradnikov in nameščencev tako izboljša, da bodo mogli posvetiti dolžnostim svojega položaja vse svoje sposobnosti;

c) »Orjuna« smatra, da se mora agrarni problem, ki je skozi vse dobe oviral naše politično in ekonomsko življenje, in ki je v poslednjih 5 letih vsled nesposobnosti in brezvestnosti merodajnih faktorjev upropastil eksistenco celih družin, kmetov in posestnikov, rešiti brez odlaganja in končno, v pravcu ekonomskega napredka in socialne pravičnosti.

d) V delavskih vprašanjih se bo »Orjuna« zavzemala za vse upravičene zahteve in potrebe delavskega naroda, ki so v soglasju z interesi nacije in napredka.

e) Smatrajoč, da je v interesu nacije naša ekonomska neodvisnost, se bo borila »Orjuna« proti vsakemu vsiljevanju in vmešavanju tujih interesov v naše gospodarsko življenje ter hoče podvzeti vse, da se naša industrija, trgovina in obrt emancipirajo od vseh teh zunanjih vplivov in da koristijo ekonomskemu in kulturnemu procvitu naše Domovine.

f) Prav tako bo zavzemala »Orjuna« odločno stališče v vseh socialnih vprašanjih, ki so življenjskega interesa za našo nacijo, kakor izpolnitev upravičenih zahtev vojnih invalidov, vdov in sirot po padlih vojaki, dalje: dobrovoljcev, četašev, upokojenecv in ostalih zapostavljenih slojev naroda.

8. Končno povdarja »Orjuna« kot borbena nacionalistična organizacija zlasti disciplino, red in pozitivno delo v svojih vrstah kot prvi pogoj za doseg zgoraj omenjenih ciljev. Njen nastop bo vedno samozavesten in odločen, toda trezen in dostojanstven, tako da združi v svojih vrstah čimprej vse poštene in zavredne Jugoslovane.

neujedinjene Jugoslavije in sigurnosti njenih mej.

Orjuna Dol. Lendave.

Maribor. Po novom putu napred do pobe! Mestni odbor: Stefančič, Čazafura, Kenda, Škerjanc, Marčan, Reja, Doležal, inž. Vedernjak, Zorko.

Šoštanj. Ob priliki prvega kongresa obilo plodonosnih uspehov do naše popolne zmage. — Orjuna Šoštanj.

Trbovlje. Mnogo uspeha, naprej do končne zmage! Vse za nacijo! — Orjuna Trbovlje.

Priština. Sa Kosova šaljem pozdrav i mislim sa Vama. Živela ideja Jugoslovenstva. — Baljovci.

Zagreb. Pozdrav sa obsjedane ali ne pobeđene Strossmayerove kule. Poručite Soči, da još živi slepac i njegova struna. Neka ne zdavja veli Jože, dok živi Orjuna. — Akad. klub Orjuna.

Crikvenica. Uz bratski pozdrav da živi Jugoslavija. — Orjuna.

Pakrac. Srečan i uspešan rad želi — Orjuna Pakrac.

Ogulin. Šaljemo nacionalistički pozdrav kongresu i želimo najbolje uspehe. Živela Orjuna širom Jugoslavije. — Orjuna.

Vinjevac. Budući nam nemoguće prisustvovati kongresu želimo najbolji uspeh. — Orjuna Vinjevac.

Bled. Za Naciju neustrašeno napred. — Orjuna Bled.

Podgora. Na prvom kongresu pozdravljamo braću iz svih krajeva naše mile Jugoslavije. Ponosno i smelo napred za ustvarjenje i očuvanje naših ideala. — Za nacionaliste Podgore: Rozandić, Pavlinović, Mrkušić, Kokić.

Sarajevo. Pozdravljamo kongres Orjune želeći dobre uspehe za buduć rad. — Oblasni i Mesni, Sarajevo.

Beograd. Sprečen hitnim neodložnim poslovima pored najbolje volje i želje ne mogu na kongres doći, zato ovim putem šaljem bratske iskrene pozdrave i srdačne želje da rad kongresa bude krunisan punim uspehom na dobru sreću kralja i nedeljive otadžbine. Zdravo! — Miloš Radojlović, predsednik oblasnog.

Zahtevajte po vseh restavracijah in kavarnah prvovrstna špeciialna vina v steklenicah tvrdke GJURO VALJAK, Maribor, Grajska klet.

POZORI!

Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se poceni prodajo že od Din 250.—, Ljubljana, Zvonarska ulica šte. 1.

Naš pokret.

Maribor. V soboto, 8. t. m. se je vršil v Mariboru izredno dobro obiskan sestanek mariborske Orjune, katerega sta se udeležila tudi zastopnika oblastnega odbora inž. Kosmač in Šlajpah. Slednji je podal obširno poročilo o kongresu, nakar je sestanek po kratkem poročilu o nečutenem favoriziranju Nemcev od strani vlade sprejel soglasno sledečo

resolucijo:

Mariborski in okoliški nacionalisti zbrani dne 8. decembra 1923 na plenarnem sestanku v »Narodnem domu«, sklicanem po Mestnem odboru Orjune v Studencih pri Mariboru:

protestirajo najodločnejše proti nemškemu izzivanju v Mariboru in okolici, ki zadnje čase vedno bolj narašča in ogroža naš nacionalni razvoj;

protestirajo proti nameravani prireditvi nemških buršakov (visokošolcev) v Mariboru v Götzovi dvorani, ker se vse njihove dosedanje slične prireditve pokazale izrazito iredentistično tendenco in so se jih vedno udeležili tudi najbolj zagrizeni nemški visokošolci nacionalisti iz Avstrije;

protestirajo proti temu, da bi se Nemcem dovolila koncesija za osnivanje svoje tiskarne v Mariboru, v kateri nameravajo izdajati strogo nemško-nacionalistično in iredentistično pisan dnevnik ter s tem znova buditi nemčurštvo in odpadništvo med prebivalstvom, ki je slovenskega pokolenja, toda ni narodno zavedno;

protestirajo proti snovanju nove banke v Mariboru s strani Nemcev, ker bi taka banka služila očitno samo za finansiranje nemške nacio-

nalne in iredentistične propagande; zahtevajo enoglasno, da vlada ne ugoti prošnjam Nemcev v navedenih zadevah ter odklanja v nasprotnem slučaju vsako odgovornost za eventualne posledice, ki bi sledile in

izjavljajo, da bodo, dokler avstrijska vlada ne da koroškim Slovincem onih pravic, ki jim pripadajo po St. Germainski mirovni pogodbi, budno pazili na to, da tudi Nemci, živeči v Jugoslaviji, ne bodo uživali nikakih privilegijev, kakor so jih uživali doslej.

Pripravljeni smo se boriti proti nemškim nakanom z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

DRUŠTVENI ZNAKI. Oblastni odbor je prejel večjo množino krasno izdelanih društvenih znakov iz Čehoslovaške. Cena komadu 10 dinarjev in jih razpošilja Oblastni odbor le po povzetju. Ker nam leži v znakih za naše razmere ogromen kapital brez obresti, pozivamo vse organizacije, da čim preje krijejo svojo potrebo in nas s tem rešijo občutnega bremena.

Laško. Na predvečer 1. decembra se je na poziv župana gosp. dr. Roša vršila bakljada. Povorko je otvorila znana domača godba in galsci. Okna so bila okrašena res lepo, tako, da je čast vsem tržanom Jugoslovenom. Vidi se, da trg Laško ne zaostaja za mesti.

Nastopni večer pa je priredil mestni odbor »Proslavo ujedinjenja« v prostorih kopališča. Na proslavi je sodeloval salonski orkester gosp. Friškoviča iz Zidanega mosta. Proslava se je otvorila ob zvokih »Orjunaške koračnice«. Za tem je brat predsednik Firm v kratkem in jedrnatem govoru proslavil ujedinjenje. Spominjal se je tudi na neodrešene brate, ter pozival vse navzoče, naj gredo med narod in naj ga uče samozvesti in ponosa na svoj jezik, svojo državo, svojega kralja, ker le po tej poti bomo lahko utrdili svojo državo, ter priskočili neodrešenim bratom na pomoč. Petletnica naj bodi spodbuda k delu, da je treba ujediniti vse Jugoslovane v eno državo od Triglava, Korotana tja do Črnege morja in Jadrana.

Po vzkliku kralju, kraljici in prestolonasledniku je odigral orkester »Bože pravde«. Nato je sledila še koncertna točka »Eno uro v ruski vasi«, nakar se je razvila neprisljuna in vesela prosta zabava in ples.

Zagorje ob Savi. V nedeljo dne 16. 12. 1923 ob 15. uri se vrši v Sok. domu (Zborovalnici) članski sestanek Orjune Zagorje. Vabimo tudi vse sosednje organizacije, da se po možnosti udeležijo našega zborovanja. Važno je posebno raditega, ker nam bo delegat poročal o kongresu v Splitu. Vabimo pa tudi vse somišljenike in nesomišljenike. Vsi ste dobrodošli. Od članstva se pa zahteva polnoštevilna udeležba. Kogar ni, ga črtamo iz naših vrst. Bratje in sestre, krepko na delo za Nacijo! Strmimo se v vrste naprednih borcev!

Odbor.

Mestni odbor izreka tem potom najtoplejšo zahvalo vsem bratom, sestram in darovateljem, ki so s svojim delom in darovi pripomogli k sijajni uspehi »Proslavi ujedinjenja«, posebno pa še mil. sestram Elsbacherjevi in dr. Krošekovi, ki sta se ob tej priliki izkazala kot najagilnejše in požrtvovalne članice.

Zahvaljujemo se tudi restavratu kopališča g. Romu, ki nam je vsekoli žel na roko, ter ga priporočamo vsem narodnim društvom. — Mestni odbor Orjuna Laško.

Šoštanj. Rojstni dan Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. proslavi tukajšnja Orjuna na svečan način dne 17. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Kunst. Na spondu je predavanje o zgodovini dinastije Karadjordjevičev, petje itd. Prireditve je brez vstopnine ter se vrši pri pogrnjenih mizah. Udeležba za člane obvezna.

Mestni odbor.

Zahtevajte povsod samo »IDES« antracen črnilo katero je v korist »Jugoslovenske Matice«.

Pisalni stroji »IDEAL-C«. THE REX CO., Ljubljana.

»ITO« zobna pasta odstranjuje neprijeten duh iz ust.

POZORI!

L'UNION

francoska zavarovalna družba v Parizu

Osnovana leta 1828

Glavnica 800 milj. frankov.

Prevzema požarna in življenska zavarovanja vseh vrst.

Generalno zastopstvo za Slovenijo: Ljubljana, Sv. Petra c. 33

Agilni zastopniki se sprejemajo.

Manufaktura, moda, konfekcija

DRAGO

v zalogi špeciialno angleško i česko suknjo, vseh vrst obleke, dežni plašči, unjejni suknji, polerine.

SCHWAB

izdelava oblek i lastnem modernem salonu i

LJUBLJANA

DVORNI TRG 3.

Klobuke, čepice, nahrbtnike i. t. d. v veliki izbori pri JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

POOBlašČeni DOBAVITELJ VSEH UNIFORMSKIH POTREBŠČIN OR. JU. NA.

LJUBLJANA

PETER CAPUDER

VIDOVĐANSKA 2

Zahtevajte brezplačen cenik, navodila za mero in plačilne pogoje

Zahtevajte povsod našo domačo **KOLINSKO CIKORIJO** izvorsten oridatek za kavo.

Premog

Drva

Oglje

Excelsior - cement

1. strešna lepenka

najboljši // najcenejši

„Impex“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Telefon 70, 349.

Pozdravne brzolavke kongresu.

Na zborovanju kongresa v Splitu je bilo prečitanih preko 50 pozdravnih brzolavk, ki so došle iz cele države. Med drugimi navajamo sledeče:

Beograd. Iznad svega otadžbina, draga bračo naša, napred složno. Sleduju Vas čete orjunaša. Zdravo — Bjelić.

Beograd. Pozdravljači Vaš sestanek, četnici Vam žele srečo i slogu u svetom nacionalnom poslu — Predsednik Šuškalović.

Beograd. Sprečen važnim četničkim poslovima žalim, što na kongres ne mogu doći. Pozdravljam iskreno i toplo sve učesnike nacionaliste i želim Vam pun uspeh u plemenitom radu za dobro otadžbine. Tumač mojih gledišta neka bude brat Mogorović. Zdravo! Vojvoda Ilija Trifunović-Birčanin.

Beograd. Dragu braću vode i nosioce najsvetije ideje otadžbina

izmed svega — pozdravljamo iz jugoslovenske prestolnice, neustrašivog, a pri tom plemenito i gostoljubivog Beograda uzklikom: Samo sloga Jugoslovane spasava. Zdravo! Oblasni Beograd.

Beograd. Otažbina iznad svega! Akciona gordog Beograd prestolnice Jugoslovena upire svoje oči prvom kongresu Orjune očekujući od njega proglas sloge, ljubavi i akcije. Zdravo! Akciona Beograd.

Zagreb. Srdačno pozdravlja skupljenu braću cele Jugoslavije očekujući najbolje plodove.

Orjuna.

Brod. Orjuna u Brodu pozdravlja sabrane delegate na kongresu sa željom za složni rad za narodno jedinstvo. Živela jedinstvena Jugoslavija. Živeli učesnici kongresa. — Orjuna.

Dol. Lendava. Pripravljajući trdne temelje bodočnosti ujedinjene in

Dopisi.

Proslava ujedinjenja v Celju. Organizacija jugoslov. nacionalistov v Celju je priredila slavnostno slavlje našega narodnega ujedinjenja v Narodnem domu. — Na oficijelni proslavi ob 11. uri dopoldne so bili navzoči zastopniki vojske, oblasti, narodnih društev in občinstvo. — Lepo dekorirana velika dvorana je bila polna samih Jugoslovenov. Prvi je govoril predsednik organizacije, br. Tripalo. Ne kot stranka, ne politik, kot nacionalist je govoril; njegove besede so bile iskrene, polne ljubezni za ujedinjene brate, za neodrešeno Primorje in Korotan ter za najko Rusijo in občinstvo je burno pozdravilo njegova izvajanja. Govoril je tudi starosta celjskega Sokola, br. dr. Milko Hrašovec, povdarjal je pomen Sokolstva za ujedinjenje in pozival vse one, ki stojijo ob strani, da pomagajo pri zgradbi države. Celjsko pevsko društvo je dovršeno odpele krasne pesmi: »Slovenec, Srb, Hrvat«, »Na Adrijo«. Kralju Aleksandru se je odposlala brzojavka. — Po burnih ovacijah na kralja in petju narodne himne, je predsednik proslavo zaključil. Drugi del proslave se je vršil zvečer ob 8. uri v vseh prostorih

Narodnega doma. Pevsko društvo »Komšija« je odpele več narodnih pesmi dovršeno; alegorije predstavljajoče ujedinjenje so občinstvo naravnost očarale. Krasna je bila deklamacija »Soči«, vrhunec prireditve pa je dosegla uprizoritev Korolijeve simbolične drame »Jugana, vila najmlajša« po dramatičnem društvu. Med odmori je neumorno igrala celjska železničarska godba. Ko je bil program izčrpan, se je pričela prosta zabava, neprisliljeno in mirno, kakršna je mogoča le med brati.

Šoštanj. V »Socijalistu« z dne 15. novembra t. l. se gospod Anton Koradej, vodja Udarnikov v Šoštanju, izviha na vse načine, da ni ne on, ne kateri drugi zahrbtno napadel tajnika šoštanske Orjune, g. Vrabiča, ter ga pobil na tla. Očita dopisniku, da so bila poročila v »Jutru« in »Orjuni« izmišljena in lažniva. Gospodin Koradej, kdo laže? Zakaj niste poklicali pisca tistega članka na odgovor pred sodišče, kot grozite v »Socijalistu«? Ali ste mu morda odpustili, ker je blatil »Vašo osebno čast«? Sedaj Vam pa res verujemo, da ste »organizirana armada« Udarnikov, kateri zahrpt-

no napadajo! Gospod Koradej, ali Vam je znana razsodba kraljevega sodišča v Šoštanju, v kateri so bili obsojeni radi napada na g. Vrabiča, neki Koradej Anton, vodja »kulturalnih Udarnikov« in Ferder Rudolf, član iste »organizirane armade«, vsak na 5 dni zapora? Mi bi o tem molčali, če se ne bi pretekle dni zgodilo, da je Koradej Anton zopet napadel nekega sodelavca Delobsta, katerega je sumnil, da je član Orjune. Tudi za ta napad bo g. Koradej dal odgovor pred sodiščem.

Javnost naj izve, kdo povzroča napade na nič hudega sluteče pasante. Ali se more dokazati le en slučaj, da je Orjuna napadla kakega delavca ali nasprotnika? Delavci, ali sedaj vidite kake voditelje imate? Pristopajte k Orjuni, katera dela nesebično za boljše bodočnost naroda, katerega večino tvori kmet in delavec. Spodite Vaše sedanje voditelje, kateri so podkupljeni od čifutsko-nemškega kapitalizma ter Vas zapeljujejo na stran pota, ker od Vaše nevednosti so odvisna njihova korita. G. Koradeju pa povemo: »Mi ne vstajamo, mi že stojimo in bomo stali, ne da bi sovražnikov se bali!«

Orjuna, Šoštanj.

POZORI Stara, priznana solidna trgovina z oblekami **J. MAČEK** se je preselila na **Aleksandrovo c. 12** (hiša Pokojniškega zavoda), kjer prodaja še nadalje po znatno znižanih cenah.

BUDDHA
AKO PIJEŠ, BUDDHA ČAI
VŽIVAŠ ŽE NA ZEMLJI RAJI
TRADE MARK

NAJVEČJE VESELJE
za Božič
napravite
svojim dragim z nakupom
prvovrstnega pisalnega stroja
ki ga dobite
na obroke pri
THE REX, Ljubljana
Gradišče 10 Telefon 268

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
je najmodernejše urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Carinsko-posredniški in špedicijski bureau
GROM

Centrala: Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 41
Podružnice: Zagreb, Maribor, Jesenice, Karlovac, Koprivnica, Osijek, Sušak, Beograd, Trst.
Ekspoziture: Ljubljana, drž. kolodvor. Beli Monastir.

Predno kupiš, oglej si izložbo pri
A. Šinkovic nasl. K. SOSS
Prodaja do konca meseca z 10 do 20% popustom.

Parfums Driay Paris
Ing. V. Nikolić
Kraljev. dvorski liferant
Ljubljana - Moste
Telefon št. 562.

Autogaraža autodelavnica
A. THALER
LJUBLJANA
GLINCE 37.

MODNA TRGOVINA
A. Šinkovic
NASL. K. SOSS

LJUBLJANA
Mestni trg 19.
CENE ZMERNE!

Smrekove storže,
hrastove ježice in orehe
kupi
„FRUCTUS“
d. z. o. z., LJUBLJANA, TAPAR 2.

A. & E. Skaberne
LJUBLJANA
MANUFATURA
in
MODA
Na debelo in drobno!

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.
Tel. inter. 180. Tel. inter. 180.
Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod. Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

IVAN ZAKOTNIK
mestni tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furarja.

AUTOMOBILE
kolesa, motorje,
pnevmatiko vseh
vrst, olje, bencin in
druge potrebščine
ima vedno v zalogi

F. Florjancič
LJUBLJANA.

Inserirajte v „ORJUNI“!

MERAKL

**barve, mastila, lake,
kit, klej, emale, čopiče in zjamčeno**

čisti firnež

**najboljše vrste nudi
tovarna**

Medić, Rakovc, Zankl
d. z. o. z.

Maribor Ljubljana Novisad
podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne:
LJUBLJANA-MEDVODE

Gradbeno podjetje

ING. DUKIĆ IN DRUG

LJUBLJANA

BOHORIČEVA ULICA 24